

Aan:
de voorzitter en leden van
provinciale staten van Drenthe

Assen, 30 maart 2011
Ons kenmerk 13/4.2/2011002879
Behandeld door mevrouw M. den Boer (0592) 36 53 57
Onderwerp: Bestuursakkoord 2011-2015 en nieuw verdeelmodel provinciefonds

Geachte voorzitter/leden,

De afgelopen periode is hard gewerkt aan de totstandkoming van een nieuw bestuursakkoord tussen het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. Daarnaast heeft minister Donner op woensdag 29 maart jl. een brief aan de Tweede Kamer verzonden inzake het nieuwe verdeelmodel provinciefonds. Met deze brief informeren wij u over de huidige stand van zaken van beide trajecten en informeren wij u over het vervolgproces hiervan.

Bestuursakkoord 2011-2015

De totstandkoming van het bestuursakkoord 2011-2015 is in een vergevorderd stadium. Naast het hoofdlijnenakkoord gaat het voor de provincies om twee deelakkoorden over respectievelijk Water en Natuur. De planning is dat het IPO-bestuur tijdens een extra bestuursvergadering van 7 april a.s. een finaal besluit neemt over accordering van het hoofdlijnenakkoord en het deelakkoord Water. De verwachting is dat medio juni het deelakkoord Natuur gereedkomt. Er staat echter nog een aantal forse financiële knelpunten open waarover op dit moment met het Rijk onderhandeld wordt.

Nieuw verdeelmodel provinciefonds

Het nieuwe verdeelmodel voor het provinciefonds, dat door minister Donner is opgesteld, is door de ministerraad goedgekeurd en per brief van 29 maart jl. aan de Tweede Kamer verzonden. Onze conclusie omtrent het nieuwe model kan kort zijn: de uitkomsten van het model zijn voor Drenthe teleurstellend en onbevredigend.

Het provinciefonds is per 2011 door het Rijk structureel met € 300 miljoen verlaagd. Voor 2011 hebben de provincies zelf voor € 290 miljoen deze korting verdeeld met de afspraak in 2012 eenmalig € 310 miljoen uit te nemen. Drenthe heeft een aandeel van € 5 miljoen in de korting van € 290 miljoen voor 2011. Dit vooruitlopend op een nieuw verdeelmodel; op basis van het huidige verdeelmodel zou het aandeel van Drenthe in de korting bijna € 14 miljoen bedragen. De korting van € 5 miljoen is in de meerjarenbegroting structureel vanaf 2011 doorgevoerd. Daarbij gingen wij er vanuit dat dit een "worst case"-scenario zou zijn. Zoals reeds eerder gemeld aan uw staten, zou Drenthe op basis van een eerlijker verdeling van de vermogens verworven uit de verkoop van de aandelen in de energiebedrijven alsmede een eerlijker verdeling van de inkomsten uit de opcenten motorrijtuigenbelasting (MRB), "recht" hebben op een aanzienlijke plus. De Raad voor de financiële verhoudingen (Rfv) kwam, uitgaande van een korting van € 300 miljoen met een vermogensverevening van 90%, uit op een plus van bijna € 10 miljoen voor Drenthe. De commissie-Stuivering kwam, uitgaande van een vermogensverevening van 80%, met een plus voor Drenthe van ruim € 7 miljoen.

Verevening van vermogens vindt in het nu gepresenteerde verdeelmodel slechts zeer beperkt plaats, namelijk slechts voor 35% van de geraamde inkomsten uit het vermogen van de provincies. Afgezet tegen alle adviezen die in het voortraject over de vermogensverevening zijn uitgebracht is dit op zijn minst opmerkelijk te noemen. Als dit dan ook nog in relatie wordt gebracht met de ontwikkeltaken van de provincies (aanleg wegen, integrale gebiedsontwikkeling, taken met betrekking tot krimp, et cetera) kan niet anders geconcludeerd worden dan dat provincies met veel vermogen nog veel zullen kunnen ontwikkelen en dat provincies met weinig vermogen dat niet zullen kunnen doen, alle verevening ten spijt. Daar is de mate verevening simpelweg te gering voor.

De actualisatie van de opbrengsten van de opcenten op de MRB blijft ook uiterst beperkt. Er wordt gekozen voor een geactualiseerd tarief dat nog 3% onder het laagste tarief van alle provincies ligt. Dat betekent dat ook hier de mate van verevening uiterst beperkt blijft.

Feitelijk betekent het model dat door de wijze van verdelen over beheertaken (onderhoud wegen, onderhoud provinciehuis, salarissen, et cetera) en ontwikkeltaken en de zeer beperkte verevening van de eigen provinciale inkomsten – met name voor de "armere" provincies – de provinciale autonomie steeds verder wordt ingeperkt. Hier geldt dat alleen die provincies in staat zijn tot autonoom beleid, die er de middelen nog voor hebben.

De brief van de minister van BZK bevat nog niet de verdeling op basis van de nieuwe formules, gebaseerd op de nieuwste stand van zaken voor wat betreft decentralisatie-uitkeringen en het accres. Dit laatste betekent onder meer, dat de effecten van de herinvoering van de normeringssystematiek in 2012 nog niet zijn meegenomen. De meicirculaire 2011 provinciefonds zal hierover duidelijkheid moeten verschaffen.

Zonder presentatie van de nieuwe formules wordt op basis van de voorliggende brief niet duidelijk, wat nu precies de – voor Drenthe teleurstellende – uitkomsten heeft veroorzaakt en aan welke “knoppen” in het verdeelmodel nu precies “gedraaid” is om eruit te krijgen wat er nu uit komt. Het is helder dat het model veel zaken regelt, maar het is niet inzichtelijk hoe dit gebeurt. Duidelijk zal zijn, dat een definitieve reactie pas gegeven kan worden als het gehele model in zijn werking inzichtelijk is gemaakt.

Vervolg

Hoewel beide trajecten nog niet definitief zijn afgerond en een aantal grote financiële knelpunten nog niet uitonderhandeld is, wordt steeds duidelijker wat de consequenties voor Drenthe zijn. Enerzijds versterken de in het bestuursakkoord opgenomen decentralisaties het profiel van de provincies, anderzijds wordt steeds duidelijker dat de uitkomsten van het verdeelmodel en de afspraken uit het bestuursakkoord forse negatieve financiële consequenties hebben. Op dit moment werken wij aan een totaalbeeld hiervan.

Zodra er meer duidelijkheid bestaat over de uitkomsten van deze beide trajecten zullen wij uw staten hierover informeren. Volgens procedure wordt, nadat door betrokken overheden een principeakkoord is bereikt, de definitieve versie van het bestuursakkoord ter ratificatie aan u voorgelegd. Met het oog daarop zullen wij u hierover tijdig informeren.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

 , secretaris

 voorzitter

jk/coll.